

Innhold

Om bidragsyterne	9	Innhold i veiledningen	36
Forord	11	Kartlegging av kandidatens mestrings- og utviklingsområder	37
DEL I EN INTRODUKSJON TIL FELTET		Fokus i veiledning	38
Kapittel 1 Veiledning i psykoterapeutisk arbeid – en introduksjon	15	Veiledningens form	38
<i>Michael Helge Rønnestad og Sissel Reichelt</i>		Veilederens rolle	38
To betydningsfulle tradisjoner innen veiled- ning	17	Veiledningsredskaper	39
Veiledning innen psykoanalytisk utdanning	17	Avsluttende kommentarer	39
Veiledning innen familierapitradisjonen ..	18	Referanser	40
Om veiledningens målsetting	19	DEL III VEILEDNINGSMODELLER OG PERSPEKTIVER	
Veiledningsmodeller	20	Kapittel 3 Om terapeuters profesjonelle utvikling og psykoterapiveiledning i et utviklingsperspektiv	45
1 Psykoterapiteoribaserte veilednings- modeller	20	<i>Michael Helge Rønnestad og Thomas M. Skovholt</i>	
2 Utviklingsmodellene	21	Fasemodellen	45
3 Sosiale rollemodeller	23	Temamodellen	47
Avsluttende kommentar	24	Prosessmodellen for utvikling og stagnasjon	49
Referanser	25	Veiledningsimplikasjoner	51
DEL II VEILEDNINGENS RAMMEBETINGELSER		Fellesfaktorer i veiledning	51
Kapittel 2 Kontraktetablering i veiledning .	29	Veiledningsfaktorer innen erfarings- nivåer	54
<i>Sissel Reichelt og Michael Helge Rønnestad</i>		Om metoden	63
Betydningen av en kontrakt	30	Referanser	63
Rammebetingelser for veiledning	32	Kapittel 4 Læringsprosesser i veiledning belyst ved utvalgte relasjonsbegreper	67
Ansvar som er knyttet til klienten	32	<i>Anne-Lise Løvlie Schibbye</i>	
Veilederens ansvar i forhold til kandidaten	33	Innledning	67
Kandidatens ansvar	34	Veiledningsrelasjonen	67
Kontekst for veiledning	34	Studentens representasjon av forholdet ..	68
Institusjonen som kontekst	35	Selvavgrensning	69
Intern veiledning	35	Selvrefleksivitet	71
Ekstern veiledning	35	Anerkjennelse	72
Klientgruppen	36	Typiske nybegynnerproblemer	72
Kulturelle variabler	36		

Oppsummering	76	Kapittel 8 Psykodynamisk veiledning.	110
Referanser	77	<i>Gjermund Tveito</i>	
Kapittel 5 Veiledning ut fra en skjemabasert kognitiv terapimodell	79	Hva vil du generelt si om veiledning og dens betydning for terapeuters faglige utvikling?	110
<i>Asle Hoffart</i>		Er det mulig å sette opp noen generelle målsetninger for veiledning, og om så er, hvilke er de?	110
En skjemamodell for psykiske problemer og psykoterapi	79	Hvilke fokus er viktige for deg?	111
Veiledningsmetode ut fra skjemamodell.	81	Hva er det viktigste du kan bidra med som veileder?	112
Innledning.	82	Hva er din rolle som veileder?	113
Utvikle kasesformulering.	83	Ser du spesielle forutsetninger eller egenskaper hos veileder som viktige?	114
Legge opp strategi	83	Hvilke læringselementer ser du som de viktigste i veiledning?	115
Analyse av gjennomføring	83	Hvilke strategier og eventuelle redskaper er sentrale for deg som veileder?	116
Fullendte episoder	83	Hva slags synspunkter har du på veiledningsrelasjonen?	116
Ufullendte episoder	84	Hva tenker du om forholdet mellom terapi og veiledning	117
Forhold mellom terapeut og veileder	87	Hva slags vansker kan oppstå i veiledningssituasjonen, og hvordan forholder du deg til dem?	117
Oppsummerende drøfting	87	Har ditt syn på veiledning endret seg siden du først begynte å veilede, og eventuelt hvordan?	118
Referanser	87	Referanser	119
Kapittel 6 Et samarbeid – av noen kalt veiledning.	89	Kapittel 9 Sosial rolle-modeller for veiledning.	120
<i>Tom Andersen</i>		<i>Jan Skjerve</i>	
Et premiss.	89	Bernards diskriminasjonsmodell	120
En innledning	89	Terapeutferdigheter	120
Grunnantakelser	89	Holloways systemiske modell	123
Den hermeneutiske sirkel	90	Mål i veiledningen	123
Fem grunnleggende ideer om språk	90	Carrolls allmenne modell	124
Samarbeidet former dem som deltar	92	Gjøremål	125
Hva den Andre må ha i tankene.	92	Progresjon	125
Muligheter for den Ene	93	Organisasjon, format og etikk	125
En invitasjon	93	Vurdering av modellene	126
Til slutt.	94	Eklektisisme.	126
Referanser	95	Etterord.	127
Kapittel 7 Om veiledning av dynamisk psykoterapi – spesielle utfordringer	96	Referanser	128
<i>Siri Erika Gullestad</i>			
Innledning	96		
«Det jeg ikke våget å si»	97		
Relasjonsscenario	98		
Rolletildeling og «enactment»	100		
Læringsprosessen i veiledning	102		
Metakommunikasjon.	106		
Avslutning	108		
Referanser	108		

Kapittel 10 Gruppeveiledning av familierapeuter 129

Odd Arne Tjersland

Hva vil du generelt si om veiledning og dens betydning for terapeutens faglige utvikling? Ser du spesielle forutsetninger eller egenskaper hos veileder som viktige? 129

Er det mulig å sette opp noen generelle mål for veiledning, og om så, hvilke er de? . . . 130

Et systemisk og sosialkonstruksjonistisk utgangspunkt for veiledning. . 130

Generelle mål for veiledning 131

Hva er din rolle som veileder? 131

Ekspertrollen 132

Medforskerrollen 132

Rollen som regissør 132

Rollen som modell. 133

Hva tenker du om forholdet mellom terapi og veiledning? 133

Hva slags vansker kan oppstå i veiledningssituasjonen, og hvordan forholder du deg til dem? 134

Hvilke strategier og redskaper er sentrale for deg som veileder? 134

Oppgaver som stimulerer til refleksjon 134

Intervju og refleksjon 135

Veiledning knyttet til videoopptak . . . 137

Veiledning på levende materiale 137

Hva er det viktigste du kan bidra med som veileder? 138

Referanser 139

Kapittel 11 Grupphandledning: Ramar, kärninnehåll och samspel 140

Siv Boalt Boëthius och Marie-Louise Ögren

En teoretisk modell för grupphandledning 141

Grupphandledning och organisatoriska ramar. 142

Handledningens kärninnehåll 144

Samspelsprosesser 144

Gruppklimat och inlärningsklimat 145

Avslutande reflektioner 146

Referenser 147

Kapittel 12 Forståelser av mangfold og makt: Hva kan et interseksjonalitetsperspektiv bidra med i klinisk veiledning? 149

Oddbjørg Skjær Ulvik

Interseksjonalitetsbegrepets opprinnelse og historie 150

Sosiokulturelle kategoriseringer 151

Forståelser av interseksjonalitet som omfatter subjektens handlingsrom. . . . 153

Makt og maktblindhet i hjelpperelasjoner. 153

Veiledningstilnærminger som rommer mangfold 154

Interseksjonalitet som bidrag til en kontekstuell psykologisk forståelse . . . 155

Implikasjoner av et interseksjonalitetsperspektiv for klinisk veiledning 156

Interseksjonalitet og kriterier for evidensbasert praksis 157

Referanser 158

DEL IV VEILEDNINGSFORSKNING

Kapittel 13 Veiledningsforskning – status og implikasjoner 163

Sissel Reichelt og Michael Helge Rønnestad

Hva skaper en god arbeidsallianse? 164

Kvaliteter ved veileder 164

Veilederstil 165

Et konkret eksempel på betydningen av en god arbeidsallianse 167

Hva truer en god arbeidsallianse? 168

Hva kandidater har en tendens til å la være å ta opp i veiledningen 168

Hva kandidater opplever som negativt . . 169

Hva negative hendelser betyr for veiledningskandidaten 170

Engstelse i veiledningssituasjonen 171

Et komplisert emosjonelt samspill 172

Betydningen av kjønn 173

Betydningen av teoretisk orientering. . . . 175

Veiledningsmetoder 176

Bidrar veiledning til at terapeuter blir dyktigere? 178

Implikasjoner av forskning for praksis . . 179

Referanser 180

Kapittel 14 Nyere forskning på norsk**veiledningspraksis** 185*Sissel Reichelt og Jan Skjerve*

Egen forskning 185

Veiledningsfokus 186

Rolle og stil 187

«Nondisclosure» og skjulte agendaer 189

Veiledningsrelasjonen og relasjonens
betydning 191

Ansvar og tilsyn 192

Tilfredshet og utilfredshet med
veiledning 192

Format 194

Gruppeveiledning 194

Avsluttende kommentar om den norske
veiledningen 196

Referanser 197

DEL V VEILEDNINGENS FAGETIKK OG JUSS

Kapittel 15 Etske og juridiske rammer**for veiledning av psykotераpeutisk arbeid** . 203*Jan Skjerve*

Regulering av yrkesutøvelse 203

Grunnleggende etiske krav 204

Respekt 204

Hvorfor taushetsplikt? 205

Taushetsplikt – klienter 205

Taushetsplikt – veiledningen 206

Selvbestemmelse 207

Klientens autonomi 207

Kandidatens autonomi 207

Faglig autonomi 208

Veiledningsrelasjonen 208

Ansvar for kandidaten 208

Doble relasjoner 209

Arbeidsrelasjonen 210

Etisk skolering 211

Økonomisk relasjon 211

Faglighet 211

Effektiv veiledning 212

Forsvarlighet 212

Veilederes juridiske ansvar 213

Evalueringsprosedyrer 214

Supervisjon 215

De etiske prinsippene 215

Epilog 216

Referanser 216

DEL VI VEILEDERUTDANNING

Kapittel 16 Veilederopplæring 221*Jan Skjerve og Geir Høstmark Nielsen*

Grunnutdanning 222

Personlig skikkethet 222

Utviklingsmodeller 223

Opplæringsprogrammer 224

Teoretiske tema 224

Veiledning av veiledning 225

Fokus 225

Format 225

Mål i veiledningsveiledning 226

Metodikk i veiledningsveiledningen 227

Evalueringsprosedyrer 228

Felles eller teorispesifikk veileder-
utdanning? 228

Avslutning 229

Referanser 229

Stikkord 232